

Opgave 4 Vrede in Colombia?

20 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat:

- een toepassing van een kenmerk van de marxistische theorie met informatie uit de inleiding over het gekozen kenmerk 1
- een redenering dat de FARC is opgericht vanuit een ideologie, met een toepassing van ideologie 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- In de inleiding staat dat guerrillabewegingen, zoals FARC, zijn ontstaan in reactie op onder meer de groeiende ongelijkheid tussen grootgrondbezitters en arme kleine boeren in Colombia. Volgens de marxistische theorie leidt ongelijke verdeling van bezit, zoals het ongelijke bezit van grootschalige productiemiddelen tussen de grootgrondbezitters en de kleine boeren, tot conflict en uiteindelijk tot het veranderen van de ongelijke verhoudingen 1
- Het voeren van guerrilla vanuit ideeën over de meest wenselijke maatschappelijke (economische) verhoudingen, namelijk een gelijke verdeling van bezit, past bij een ideologie. Dus zal de FARC zijn opgericht vanuit een marxistische ideologie 1

21 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat een uitleg dat twee van de volgende kenmerken van een fragiele staat te herkennen zijn voor de Colombiaanse staat in het dorp Argelia tijdens de burgeroorlog: 'geen geweldsmonopolie', 'geen handhaving van de interne rechtsorde', 'geen openbare diensten door de staat', met een toepassing van de twee gekozen kenmerken en per kenmerk informatie uit tekst 6 (per kenmerk met informatie 1 scorepunt).

voorbeeld van een juist antwoord:

- Tijdens de burgeroorlog bood de FARC de bewoners van het dorp Argelia bescherming (r. 19-20). Dit betekent dat de Colombiaanse staat deze overheidstaak niet kon vervullen, omdat de staat geen geweldsmonopolie had, wat een kenmerk van een fragiele staat is 1
- En de FARC leverde tijdens de burgeroorlog openbare diensten, zoals de bouw van scholen en wegen (r. 18-19). Dit betekent dat de Colombiaanse staat de bewoners van het dorp Argelia geen openbare diensten meer kon leveren, wat een kenmerk is van een fragiele staat 1

Vraag	Antwoord	Scores
22	maximumscore 2	
	<p>Een juist antwoord bevat een beschrijving van de invloed van de FARC in het dorp Argelia tijdens de burgeroorlog vanuit het functionalisme-paradigma, met een toepassing van twee kenmerken van het functionalisme-paradigma en per kenmerk informatie uit tekst 6 (per kenmerk met informatie 1 scorepunt).</p> <p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De invloed van de FARC in het dorp Argelia tijdens de veranderende externe omstandigheden van de burgeroorlog in het stelselmatig verwaarloosde gebied (r. 16-18) draagt bij aan het (tijdelijk) hervinden van een nieuw evenwicht. Volgens het functionalisme-paradigma zal een systeem, zoals de gemeenschap in een dorp, zich aanpassen aan de veranderende externe omstandigheden en een nieuw evenwicht hervinden • Tijdens de burgeroorlog functioneerde de FARC in het dorp Argelia als een soort overheid door belasting van de bewoners te eisen en overheidstaken over te nemen (r. 14-20). De overheid is een sociale institutie. Volgens het functionalisme-paradigma kunnen sociale instituties als sociale stabilisatoren functioneren. Zo kan de invloed van de FARC in het dorp Argelia beschreven worden vanuit het functionalisme-paradigma 	<p>1</p> <p>1</p>
23	maximumscore 2	
	<p>Een juist antwoord bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de leeftijdscategorie 20 tot 24 jaar in de periode 1990-1995 uit figuur 3 • een uitleg dat voor de gegeven leeftijdscategorie tijdens de burgeroorlog in Colombia sociale ongelijkheid tussen mannen en vrouwen het grootst is, met een toepassing van het kernconcept sociale ongelijkheid <p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De sociale ongelijkheid tussen mannen en vrouwen in Colombia is het grootst voor twintigers in de periode 1990-1995. Uit figuur 3 is namelijk af te lezen dat in de periode 1990-1995 de grootste oversterfte onder mannen ten opzichte van vrouwen was. In die periode stierven in Colombia vijf tot zes keer meer mannelijke twintigers dan vrouwelijke twintigers • Het aangeboren kenmerk sekse heeft voor twintigers geleid tot een ongelijke verdeling van schaarse en hooggewaardeerde zaken, namelijk de levensduur. Dus is voor deze leeftijdscategorie in deze periode sociale ongelijkheid tussen mannen en vrouwen in Colombia het grootst 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

24 maximumscore 1

Een juist antwoord bevat een verklaring voor het falen van de substitutieprogramma's door handelen van de overheid, met een toepassing van het afstemmen van handelen uit het kernconcept samenwerking en daarover informatie uit tekst 7.

voorbeeld van een juist antwoord:

Volgens tekst 7 hadden de boeren en de overheid afspraken gemaakt over het geven van steun bij het vinden van alternatieve inkomensbronnen, dus hebben boeren en de overheid hun handelen op elkaar afgestemd (r. 17-29). Maar de overheid komt haar deel van de samenwerkingsafspraken niet na (r. 30-31), waardoor de substitutieprogramma's falen.

25 maximumscore 1

Een juist antwoord bevat een verklaring voor het falen van de substitutieprogramma's door handelen van de boeren vanuit het rationele actor-paradigma, met een toepassing van 'een rationele afweging van kosten en baten' / 'een rationele afweging tussen alternatieven' als kenmerk van dit paradigma en daarover informatie uit tekst 7.

voorbeeld van een juist antwoord:

Volgens het rationele actor-paradigma maken de boeren een rationele afweging van kosten en baten voor het verbouwen van coca en het verbouwen van andere gewassen. In tekst 7 staat dat boeren in Guaviare vaak terugvallen op coca, omdat de kosten voor kunstmest, pesticiden en het transport naar een markt vaak niet opwegen tegen de opbrengst (r. 32-37). Door die rationele afweging vinden de boeren geen alternatieve inkomensbronnen, dus falen de substitutieprogramma's.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

26 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat:

- een toepassing van een kenmerk van interne soevereiniteit en informatie uit tekst 7 over het gekozen kenmerk 1
- een redenering dat president Duque gebruikmaakt van zijn macht, met een toepassing van macht en daarover informatie uit tekst 7 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Volgens tekst 7 werd het machtsvacuüm na het vertrek van de FARC uit gebieden zoals Guaviare opgevuld door andere guerrillagroepen (r. 49-55), dus worden deze gebieden niet geregeerd door de staat. Dat de staat binnen het eigen grondgebied regeert, is een kenmerk van interne soevereiniteit. Dus was na het vredesakkoord de interne soevereiniteit niet gewaarborgd 1
- Om de guerrilla's uit de door hen beheerste gebieden te krijgen zal president Duque het leger hebben ingezet als hulpmiddel om de handelingsmogelijkheden van de guerrillagroepen te beperken door hen te doden of gevangen te nemen (r. 60-64), wat wil zeggen dat president Duque gebruikmaakt van zijn macht om na het vredesakkoord de interne soevereiniteit te waarborgen 1

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Cito gebruikt deze gegevens voor de analyse van de examens. Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 1 juni te accorderen.

Ook na 1 juni kunt u nog tot en met 8 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.